

Nota van zienswijzen en wijzigingen

Projectplan Waterwet procedure Herinrichting Essche Stroom Bruggelaar

behorend bij DB-voorstel kenmerk 350192/397727 d.d.18 augustus 2026

In de periode van 21 december 2021 tot en met 1 februari 2022 heeft het ontwerpbesluit voor het Projectplan Waterwet voor het project 'Herinrichting Essche Stroom Bruggelaar' ter inzage gelegen.

Als gevolg van de zienswijzen en de gesprekken die tussen waterschap en insprekers plaats hebben gevonden zijn wijzigingen op het projectplan aangebracht. Daarnaast is het projectplan om ambtshalve redenen aangepast en is besloten om fasering in het project aan te brengen. In hoofdstuk 1 is een overzicht van de wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen en ambtshalve wijzigingen weergegeven. In hoofdstuk 2 worden de zienswijzen behandeld.

1. Overzicht van wijzigingen

In het definitief Projectplan Waterwet van fase 1 zijn de volgende wijzigingen ten opzichte van het ontwerp Projectplan Waterwet (masterplan) doorgevoerd.

Wijzigingen n.a.v. zienswijzen

Naar aanleiding van de zienswijzen zijn de volgende wijzigingen op het projectplan aangebracht:

1. Bijlage B4: Het monitoringsplan zoals opgenomen in bijlage B4 bij het Projectplan Waterwet is aangepast.

Ambtshalve wijzigingen

Het waterschap heeft de volgende wijzigingen voor de maatregelen die betrekking hebben op fase 2 doorgevoerd:

1. Projectplan: Het projectplan is op de volgende onderdelen herzien:
 - a. Paragraaf 1.1.1: Paragraaf m.b.t. fasering toegevoegd.
 - b. Paragraaf 1.3.8: Tekstpassage m.b.t. grondposities gewijzigd.
 - c. Paragraaf 1.4: Diverse wijzigingen, waaronder:
 - Splitsing aangebracht tussen maatregelen die in fase 2 en maatregelen die in fase 1 uitgevoerd worden, waarbij waar van toepassing per maatregel een nadere toelichting gegeven is over wat er in fase 1 uitgevoerd is en wat er in fase 2 uitgevoerd gaat worden.
 - Maatregel W01: De genoemde 'meanderzone' is nader geduid op kaart en gewijzigd is dat de bovenste 0,5 meter van de taluds steil uitgevoerd wordt i.v.m. het beperken van de mogelijkheden voor vestiging van waternevel.
 - Maatregel W02: De tijdelijke drempels t.b.v. vismigratie die in fase 1 aan het projectplan toegevoegd kunnen met het realiseren van fase 2 komen te vervallen.
 - Maatregel W05 en G05.1: De ligging van de beek en kering is op basis van beschikbare grondposities aangepast.
 - Maatregel W08: Aanpassen afwatering bij Nergena (BS91) toegevoegd als maatregel.
 - Maatregel K02: Uit nadere analyse van de mogelijkheden om de bestaande stuw om te bouwen is naar voren gekomen dat het beter is om de bestaande stuw te slopen en om een nieuwe stuw te bouwen.
 - Maatregel K05.1: Duiker met terugslagklep 'slingersloot' toegevoegd.
 - Maatregel K07: Damwand in de huidige Essche Stroom blijft gehandhaafd.

- Maatregel K11: Voor het aanpassen van de drainage is een separate vergunning aangevraagd. Deze werkzaamheden worden vooruitlopend op het realiseren van het beekherstel gerealiseerd.
 - Maatregel G05.4: Verwijderen kering WK27 en WK32 toegevoegd als maatregel.
 - Maatregel G07: Deze maatregel is reeds uitgevoerd.
- d. Paragraaf 1.4.8: Paragraaf m.b.t. terugvalopties verwijderd en vervangen door een overzicht met maatregelen die in fase 1 uitgevoerd zijn.
 - e. Paragraaf 1.5 (effecten): Paragraaf herzien, waarbij onderscheid gemaakt is wat de effecten hydrologische van fase 1 en wat de effecten van fase 1+2 zijn.
 - f. Paragraaf 1.6 (uitvoering): Aanpassingen die betrekking hebben op fase 2 doorgevoerd en aangegeven wat er in fase 1 uitgevoerd is.
 - g. Paragraaf 1.8 (legger), 1.9 (beheer en onderhoud), 1.10 (samenwerking & communicatie): Aanpassingen die betrekking hebben op fase 2 doorgevoerd.
 - h. Hoofdstuk 2: De toetsing van het projectplan alsmede het overzicht van aan te vragen voorzieningen is herzien op basis van de momenteel vigerende wet- en regelgeving, waarbij de toets ten aanzien van de voormalige wetgeving opgenomen is in bijlage 7. Daarnaast is bovenaan hoofdstuk 2 e.e.a. t.a.v. het overgangsrecht benoemd.
2. Bijlage B1: De ontwerptekening is op de volgende onderdelen herzien:
 - a. Diverse wijzigingen in het watersysteem, de ligging van de nieuwe beek, duikers en te dempen en nieuw te graven sloten zijn gewijzigd. Daarnaast is de ligging van de EVZ Broekleij gewijzigd.
 - b. Tekeningen met verduidelijkingen en maatvoeringen van het grondwerk zijn toegevoegd.
 - c. Tekening met beperkingengebied, overige kering en meanderzone is toegevoegd.
 3. Bijlage B4: De beheers- en onderhoudsrichtlijn voor het masterplan is op diverse onderdelen nader uitgewerkt, aangepast en aangevuld.
 4. Bijlage B5 & B6: De terugvalopties zijn uit het projectplan gehaald en vervangen door bijlage B5 PvE archeologie en bijlage B6 Nota van zienswijzen en wijzigingen.

2. Individuele zienswijzen

Op het masterplan zijn 6 zienswijzen ingediend. In paragraaf 2.1 zijn de zienswijzen die betrekking hebben op fase 1 samengevat en in paragraaf 2.2 zijn de zienswijzen die op de volgende fase betrekking hebben samengevat. Het Waterschap de Dommel geeft hierop haar reactie en geeft aan in hoeverre de zienswijze aanleiding is geweest het Projectplan Waterwet aan te passen. Voor de leesbaarheid zijn enkele zienswijzen opgesplitst in meerdere reacties en/of thema's die afzonderlijk worden beantwoord.

Deze zienswijzen zijn geanonimiseerd. Na vaststelling van het Projectplan Waterwet worden degenen die een zienswijze hebben ingediend door het waterschap in kennis gesteld van het besluit en de 'nota van zienswijzen en wijzigingen' en ontvangen zij informatie over de wijze waarop en onder welk nummer zij deze 'nota van zienswijzen en wijzigingen' kunnen inzien.

2.1 Individuele zienswijzen m.b.t. fase 1

Zienswijze 1

Nr	Samenvatting zienswijze	Reactie
1A	Reclamant stelt dat de Essche Stroom als vaarweg is opgenomen in het Verkeersbesluit Vaarwegen 2010. Hierom acht reclamant het redelijk dat het waterschap de bedoelde vaarwegfunctie	In de huidige situatie is het niet mogelijk om ongehinderd over de Essche Stroom te kanoën. Ter hoogte van stuw Bruggelaar en stuw Esch moet men uitstappen om de stuwen over land te passeren.

	volledig accepteert en de kwaliteit van de Essche Stroom ook ruimhartig als vaarweg faciliteert. De voorgestelde oplossing voor het kano-passeerbaar maken van de nieuwe stuw bij Esch geeft hier geen juiste invulling aan. Reclamant stelt daarom voor om het ontwerp van de nieuw te bouwen stuw bij Esch en de vispassage te herzien. Naar de mening van de reclamant zou het beter zijn om de vistrap vorm te geven in lijn met de vistrap in de Dommel bij de Stationsweg en de Professor Doctor Dorgelolaan in Eindhoven. Deze oplossing is ecologisch acceptabel is en voor kanoërs veilig te passeren. Hierbij wordt verwezen naar de conclusies zoals opgenomen in het Alterra-rapport 2375 'Combinatie van vaarrecreatie en beek gebonden natuur' d.d. 2012. Reclamant geeft aan dat de eerder besproken oplossing, zoals optioneel opgenomen in het ontwerp-projectplan, gevaarlijke situaties op kan leveren. Ondanks het feit dat het hoogteverschil slechts ongeveer 40 cm zal zijn, zal een relatief grote en daarmee potentieel gevaarlijke waterwals kunnen ontstaan. Om dat te voorkomen zou het naar mening van de reclamant beter zijn om in plaats van een relatief korte schuine helling, vijf 'traptreden' à ongeveer 8 cm te maken over een afstand van enkele tientallen meters verspreid (dit conform het voorbeeld van Eindhoven). En dat met een licht centrerend dwarsprofiel, vergelijkbaar met een vistrap of een Ardennen-riviertje, waarmee een balg (wellicht) niet nodig is.	Het project heeft primair als doelstelling om de situatie in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW), Natuurnetwerk Brabant (NNB) en Natte Natuurparel (NNP) Ruiting te verbeteren. Wat betreft vismigratie zou het daarom het meest wenselijk zijn om over de gehele lengte een meanderende beek aan te leggen. Uit de hydrologische analyse van het systeem blijkt echter dat dit niet mogelijk is zonder bovenstrooms van Esch verdroging te veroorzaken. Om ook invulling te kunnen geven aan de andere projectdoelstellingen (NNB / NNP) is het daarom noodzakelijk om ter hoogte van Esch een nieuwe stuw aan te brengen. Het verval over deze stuw is voor vissen niet te overbruggen. Om de stuw vispasseerbaar te maken is ervoor gekozen om dit in de vorm van een traploze nevengeul vorm te geven. Dit is namelijk de meest geschikte vorm om vismigratie mogelijk te maken. Bovendien zorgt deze oplossing voor variatie in stromingsdynamiek, waterdiepte en bodemsubstraat wat tevens ten goede komt aan de situatie voor de ecologische doelsoorten. Het realiseren van een gecombineerde oplossing in de vorm zoals door reclamant voorgesteld (traptreden) betekent dat ingeboet wordt op de kwaliteit die voor ecologie gerealiseerd kan worden. Dergelijke oplossingen met traptreden worden als 'second best' gezien en toegepast zodra er onvoldoende ruimte aanwezig is om tot een zo natuurlijk mogelijke oplossing te kunnen komen. Ter hoogte van de beoogde locatie bij de Essche Stroom is voldoende ruimte aanwezig. Bovendien is het realiseren van meerdere treden, mede vanwege de omvang van de Essche Stroom een relatief kostbare aangelegenheid. Verder wil het waterschap benadrukken dat de nieuwe situatie er voor kanoërs reeds op vooruit gaat. Over een lengte van 6 kilometer ontstaat een meanderende en sneller stromende beek, waarbij stuw Bruggelaar voor kanoërs zonder in- en uit te stappen passeerbaar wordt gemaakt. Het waterschap heeft daarnaast aangegeven te willen werken aan een (eenvoudige) oplossing om ook de nieuwe stuw bij Esch passeerbaar te maken. Dit in aanvulling op in- en uitstapplaatsen voor kanoërs, wat gezien wordt als de basisscope. Het waterschap wil de oplossing met kano-voorziening ter hoogte van de nieuw te bouwen
--	---	--

	stuw (zoals in het ontwerp-Projectplan Waterwet opgenomen) in overleg met reclamanten nader uitwerken. In aanvulling hierop merkt het waterschap op dat met het huidige ontwerp het 'waterwals' effect juist voorkomen wordt. Kanoën via de vispassage Met reclamanten is eerder ook gesproken over het openstellen van de vispassage voor kano's. Los van dat de smalle en ondiepe vispassage naar verwachting voor kano's nauwelijks te passeren is geeft het Alterra-rapport 2375 hier ook inzichten in. In het Alterra-rapport over de Combinatie van vaarrecreatie en beekgebonden natuur in Noord-Brabant is geconcludeerd dat voor de bredere beken (R5 en R6) de meeste soorten flora en fauna weinig kwetsbaar zijn voor kanovaart. Hierbij zijn echter enkele beekgebonden soorten (bv ijsvogel, oeverloper) wel relatief kwetsbaar. Daarnaast zijn ook enkele beekgebonden soorten (bosbeekjuffer, beekrombout) als relatief kwetsbaar aangemerkt. De genoemde soorten zijn allen doelsoorten voor de her in te richten beek en komen met uitzondering van de bosbeekjuffer allemaal al voor op het benedenstrooms gelegen heringerichte traject. Deze conclusie is van toepassing op de bredere beken, zoals de Essche Stroom (waterbreedte 10 tot 15 m). De traploze nevengeul is veel smaller (ca. 5m waterbreedte) en ondieper, de negatieve effecten van kanovaart zullen hier dan ook groter zijn. In het rapport worden tevens verbeterpunten aangegeven over het effect op de beekgebonden soorten (en dus op de KRW doelen) geminimaliseerd kan worden. Voor de beheerder gaat het dan om beheer- en inrichtingsmaatregelen zoals zoneringen van het beeksysteem in tijd en ruimte en het aanleggen van vaste uitstappunten. Aan de zonering van ruimte is door het waterschap invulling gegeven door de brede Essche stroom open te stellen voor kanovaart, maar door de smalle traploze nevengeul niet open te stellen. Invulling geven aan zonering in tijd is lastiger, aangezien de kwetsbare periode voor de soorten loopt van ongeveer maart tot augustus. Deze periode valt samen met de periode waarin gekanood wordt. Het waterschap benadrukt graag dat het openstellen van de vispassage voor kanovaart geen optie is.
--	---

Conclusie: De individuele zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

Zienswijze 2

Nr	Samenvatting zienswijze	Reactie
3A	Reclamant geeft aan in het plan niet terug te kunnen vinden of op de toekomstige wandelpaden in het gebied, dus ook langs de Essche Stroom, een honden aanlijngebod gaat gelden of dat hondenbezitters in het gehele gebied hun hond los mogen laten lopen? Er is immers bij de Wertjes wel voorzien in een hondenloslaat veldje.	Conform de recreatienota van het waterschap d.d. december 2010 wordt op de keringen en bij de obstakelvrije zones een aanlijngebod voor honden ingevoerd. Hondenbezitters worden hier middels bordjes op gewezen.
3B	Reclamant geeft aan dat er momenteel door crossmotoren regelmatig over de dijk heen gereden wordt. Wat wordt er in het plan aan gedaan om crossmotoren te weren?	Het plan voorziet in het afsluiten van het gebied voor gemotoriseerd verkeer door middel van het aanbrengen van rasters, poorten en klappoorten. De locaties van poorten en klappoorten zijn op plankaart weergegeven.
3C	Reclamant geeft aan dat het plan onder meer als doelstelling heeft om de biodiversiteit te bevorderen. In het gebied wordt echter wildbeheer toegepast. Reclamant acht de wijze hoe dit wildbeheer plaatsvindt strijdig met de doelstellingen van het project en verzoekt daarom om vanuit het project helderheid op het wildbeheer / de jachtakte te geven.	Er is wettelijk geregeld waar wel en niet gejaagd mag worden (bijvoorbeeld niet binnen de bebouwde kom). Het waterschap maakt hier geen aparte regels voor en sluit aan bij de wetgeving. Het waterschap verwacht van de jager(s) (houders jachtakte) dat zij de regels kennen die gelden voor het jagen en de uitvoering van toegestane handelingen, op de hoogte zijn van de ecologische feiten en ontwikkelingen op het gebied van faunabeheer. Het waterschap gaat er van uit dat de WBE hun leden op een adequate wijze hierover informeert. De omgevingsdienst is het bevoegd gezag met betrekking tot handhaving van de wetgeving.
3D	Reclamant verzoekt te verduidelijken op welke wijze de verbinding met de Broekleij wordt gerealiseerd.	Voor de koppeling met de Broekleij zijn er meerdere oplossingen in beeld. In samenwerking met onder andere Brabants Landschap wordt dit verder opgepakt en uitgewerkt. In het plan Essche Stroom Bruggelaar wordt alleen de voorbereiding hiervoor getroffen door nabij de Ruiting (weg) een nieuwe watergang en klepduiker onder de weg door aan te leggen.

Conclusie: De individuele zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

Zienswijze 3

Nr	Samenvatting zienswijze	Reactie
5A	Reclamanten geven aan dat als gevolg van het plan de percelen van reclamanten (gelegen aan de Rosep) dusdanig worden vernat dat het agrarische gebruik aldaar ernstig wordt aangetast.	Als gevolg van het verwijderen van de stuw in de Rosep nabij de monding in de Essche Stroom zal de waterstand tussen het spoor en de Essche Stroom structureel lager komen te liggen. Het lengteprofiel van de Rosep is in de hydrologische onderbouwing opgenomen (zie par. 5.2.3). Ter hoogte van de percelen van de reclamanten treden er geen wijzigingen van de waterpeilen op. Het aanpassen van de Rosep brengt dus geen vernatting onder normale omstandigheden met zich mee.

		Bij een piekafvoer met een herhalingstijd van voorkomen met een kans van eens per 10 jaar (T10) neemt de waterstand in de beek tot ongeveer een kilometer bovenstrooms van het spoor toe. De percelen van reclamanten liggen verder stroomopwaarts. Derhalve is er ook bij piekafvoeren geen sprake van een negatief effect richting de percelen van reclamanten.
--	--	---

Conclusie: De individuele zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

Zienswijze 4

Nr	Samenvatting zienswijze	Reactie
5A	Reclamant maakt bezwaar tegen de maatregel om ter hoogte van De Wertjes een hondenlosloopterrein in te richten. Dit hangt samen met de wens van meerdere partijen zoals Brabants Landschap, de boeren van Luissel (i.v.m. gezondheidsrisico's voor koeien) en Buurtschap de Ruiting om recreatieve paden en hondenuitlaat-rondjes beter te zoneren. Op de Wertjes worden al veel honden losgelaten.	Conform de recreatienota van het waterschap d.d. december 2010 wordt op de keringen en bij de obstakelvrije zones een aanlijngedod voor honden ingevoerd. Om honden ook los te kunnen laten is besloten om ter hoogte van de Wertjes een hondenlosloopgebied in te richten. Deze komt te liggen nabij de nieuwe stuw bij Esch en wordt in het definitieve Projectplan Waterwet op plankaart geduid. Het beoogde hondenlosloopgebied ligt op ruime afstand van de eigendommen van reclamant.

Conclusie: De individuele zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan. Wel wordt de locatie van het hondenlosloopgebied op de plankaart geduid.

2.2 Individuele zienswijzen m.b.t. de volgende fase / het masterplan

Zienswijze 5

Nr	Samenvatting zienswijze	Reactie
2A	Reclamant verzoekt om de nieuwe wandelverbinding tussen de Schouwbeemdseweg en de Ruiting ook open te stellen voor fietsers en om dit mogelijk te maken door de paden van en naar de brug te voorzien van halfverharding (schelpen of gravel) en door sla-lom hekjes toe te passen om het pad toegankelijk te maken voor bromfietzers en crossmotoren.	In de huidige situatie wordt er gewandeld langs de oevers van de Essche Stroom en Kleine Aa. Het waterschap en haar partners wensen een gedeelte van het gebied, ten gunste van natuur, te extensiveren. Om dit te compenseren is ervoor gekozen om ter hoogte van de Schouwbeemdseweg richting de Ruiting een nieuwe wandelverbinding aan te leggen. Het realiseren van een fietsverbinding brengt aanvullende voorzieningen met zich mee. Bovendien vergroot dit het risico op verstoring, omdat motorcrossers en ander gemotoriseerd verkeer dan ook makkelijker gebruik kunnen maken van de verbinding (ook als hiervoor voorzieningen worden opgenomen). Bovendien hebben de gemeenten (die de brug medefinancieren) aangegeven geen extra middelen beschikbaar te willen stellen om de verbinding voor fietsers in te richten en als zodanig te gaan beheren.

Conclusie: De individuele zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

Zienswijze 6

Nr	Samenvatting zienswijze	Reactie
4A	Reclamanten vrezen dat de waterstanden in de Essche Stroom structureel hoger komen te liggen. Een hoger peil in de Essche Stroom leidt tot hogere grondwaterstanden wat negatieve gevolgen heeft voor de gronden die niet in het plan vallen. Monitoring van de oppervlakte- en grondwaterstanden is daarom van belang.	In de huidige situatie is de Essche Stroom gestuwd, waardoor in samenhang met het brede beekprofiel de waterstand tussen de stuwen in nauwelijks verschilt (het water staat nagenoeg vlak tussen de stuwen). Met het beekherstel wordt onder andere de stromingsdynamiek terug gebracht. De gevolgen hiervan zijn in het Projectplan Waterwet inzichtelijk gemaakt (par. 1.5). In de winter komen de waterstanden in de beek hoger te staan. In de zomer komen de waterstanden (per saldo gezien over het gehele traject) gelijk of lager te staan. Per saldo door het jaar heen zullen de optredende waterpeilen in de Essche Stroom ongeveer gelijk blijven. De gewijzigde dynamiek van optredende waterstanden in de beek zal ook gevolgen hebben voor de optredende grondwaterstanden. Zoals beschreven in het projectplan zal dit naar oordeel van het waterschap echter geen negatieve gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering van de aanliggende percelen. Om dit te monitoren, vast te stellen en te evalueren is een monitoringsplan opgesteld. Deze is opgenomen in bijlage 4 bij het Projectplan Waterwet. Na uitvoering wordt hiernaar gehandeld. Het waterschap is bereid ter plaatse van percelen van reclamanten peilbuizen (met loggers) te plaatsen om zo de grondwaterstanden ter plaatse mee te nemen in de monitoring. Dit gedurende een periode van 5 jaar.
4B	Als gevolg van het plan gaan diverse agrarische percelen een maal per jaar onder water lopen. Reclamanten geven aan dat het onduidelijk is in welke periode van het jaar dit zal plaatsvinden en hoelang de overstromingen zullen duren. Hierbij wordt verwezen naar de situatie in Limburg van de zomer 2021. Naast inzicht in de gevolgen willen reclamanten weten waar de eventuele toekomstige schade verhaald kan worden.	De kans van optreden op piekafvoersituaties, zoals een afvoergolf T1, is in de winter groter dan in de zomer. De berekeningen zijn dan ook geënt op piekafvoersituaties met de in het projectplan genoemde herhalingstijden (T1, T25, T100) die in de winter voorkomen. In de berekeningen is rekening gehouden met een situatie waarbij zowel de waterstanden op de Essche Stroom, Dommel als de Maas hoog staan. Daarnaast is bekend dat de kans van voorkomen van extreme piekafvoersituaties, zoals de situatie in Limburg in 2021, maar ook de situatie in het boven-Dommel gebied in 2016, in de zomer vele malen kleiner is. Dit mede omdat deze situaties veelal lokaal optreden en niet het gehele stroomgebied van de Maas, Dommel en Essche Stroom raken. Het is echter niet uit te sluiten dat dit niet bij de Essche Stroom voor zal komen,

		maar de kans van optreden is laag.
4C	Reclamanten geven aan dat als gevolg van de aanpassingen aan de Essche Stroom de beken zich kunnen gaan verleggen en dat dit kan leiden tot uitspoeling van kanten e.d. Reclamanten verzoeken om de bedding van de Essche Stroom en de Nemer vast te leggen, zodat de belangen van derden zijn geborgd.	De stroomsnelheid in de nieuwe situatie is, in combinatie met de bodemopbouw, te laag om de beek uit zichzelf te gaan laten meanderen. Erosie en sedimentatie processen treden vooral lokaal op. Bij beken zoals de Essche Stroom ontstaan meanders veelal door bijvoorbeeld invallende bomen, waardoor de beek zich gaat verleggen. Binnen de begrenzing van het natuurnetwerk is er ruimte voor dergelijke processen. Het beheer en onderhoud aan de beek zal er op gericht zijn om te voorkomen dat de beek zich verlegt en op percelen van derden die buiten het natuurnetwerk gelegen zijn komt te liggen.
4D	Reclamanten geven aan dat langs de Essche Stroom een 'winterbed' wordt aangelegd. De natuurlijke begroeiing (bijvoorbeeld distels) die hier gaat ontstaan kan nadelige gevolgen hebben op de belangen van reclamanten. Daarnaast is het van belang om schaduwwerking richting percelen van de reclamanten te voorkomen.	Op de plankaart is weergegeven op welke locaties (extensieve) weilandjes en nieuw te ontwikkelen bos wordt geambieerd. Bij het nieuw te ontwikkelen bos is rekening gehouden met de belangen van derden. Dit door hier geen bos strak op de erfgrans te gaan ontwikkelen. Daarnaast wordt in de weilandjes (overwegend) het ambitie natuurbeheertype 'kruiden- en faunarijk grasland' geambieerd. Het beheer wordt door de toekomstige natuurbeheerders (o.a. Brabants Landschap) op het bereiken van de voor dit type botanische doelstellingen afgestemd. Binnen het type kruiden- en faunarijk grasland zijn grasachtigen dominant, maar kruiden en mossen komen ook voor. Soorten zoals rietgras, pitrus, ridderzuring, jakobskruid of akkerdistel worden niet nagestreefd. Mochten deze soorten opkomen dan moet het beheer hierop aangepast worden. Bij de website www.bij12.nl is meer over de ambitie natuurbeheertypen te vinden, waaronder hoe het beheer wordt ingestoken. Daarnaast is het waterschap van mening dat het beheer van deze soorten vanuit het principe van goed nabuurschap aandacht behoeft.
4E	Reclamanten geven aan dat er diverse sloten op de Essche Stroom uitmonden. De afwatering dient in de toekomst gewaarborgd te zijn. Tevens mogen de afwateringssloten niet gebruikt worden als bergingssloten.	Het plan is er op gericht om de afwatering van de percelen op de flanken van het beekdal in stand te houden. Wel zullen de sloten ten tijde van piekafvoeren in combinatie met een deel van het terrein deels onder water lopen. Verder zijn er bij de betreffende slootjes geen stuwtjes om water vast te kunnen houden voorzien.
4F	Reclamanten achten het van belang om verrommeling van het gebied te voorkomen. Afval van derden kan op de landerijen van reclamanten terecht komen wat negatieve gevolgen kan hebben voor de bedrijfsvoering.	Het waterschap stelt de obstakelvrije zone langs de beek tussen Setersheike tot halverwege Bruggelaar open voor wandelaars. Deze zone ligt overwegend op ruime afstand van de percelen van reclamanten. Het risico op achterlaten van afval is beperkt doordat er geen bankjes in het gebied geplaatst worden. Daarnaast geldt voor honden een aanlijnplicht. <i>Nb. Het waterschap onderzoekt de mogelijkheid</i>

		<i>nog om het wandelpad tot aan de Belversedijk door te trekken, waarbij wandelaars dan onder de brug door en vervolgens overstekend naar de andere zijde van de beek richting Nemerlaer kunnen gaan wandelen.</i>
4G	Reclamanten willen de garantie dat de nieuwe natuur niet toegevoegd gaat worden aan de Natura2000 gebieden in Nederland. Dit kan namelijk de ontwikkelingsmogelijkheden voor de reclamanten beperken.	De aanwijzing van Natura-2000 gebieden is niet aan het waterschap voorbehouden.
4H	Reclamanten willen de garantie dat door de realisatie van het beekherstel (met overstromingen tot gevolg) en de nieuwe natuur er geen beperkingen opgelegd worden aan het gebruik van de percelen van de reclamanten.	Op basis van het huidige beleid-, wet- en regelgeving worden er geen beperkingen op de percelen opgelegd. Mocht dit in de toekomst wel het geval zijn dan zullen hier nadere afspraken over gemaakt moeten worden.
4I	Reclamanten willen dat de huidige jachtakte van toepassing blijft en dat op schadelijk wild gejaagd blijft worden door een door reclamanten aan te wijzen wildbeheerder.	Het waterschap heeft haar beleid omtrent jacht vastgelegd in de nota "Brabant breed Jacht- en faunabeheer beleid 2018". Los van dit beleid respecteert het waterschap de lopende huurcontracten met betrekking tot jacht en beheer en schadebestrijding. Bij verkoop door het waterschap zal de nieuwe eigenaar een lopend huurcontract ook moeten respecteren. Op het moment dat lopende contracten aflopen worden de gronden in eigendom bij het waterschap conform het beleid opnieuw verhuurd voor jacht en beheer en schadebestrijding rekening houdend met de nieuwe situatie cq inrichting. In het geval dat gronden, inclusief oppervlaktewater, zijn ingericht ten behoeve van het natuurnetwerk Brabant, Ecologische verbindingszone danwel anderszins als natuur zijn ingericht geldt jacht op afroep (de zogenaamde 'nuloptie') en indien het waterschap zelf het gebruik van de grond heeft worden deze ook uitgegeven voor beheer en schadebestrijding (waarbij de bestrijding in overleg met het waterschap plaats moet vinden). Gronden zonder natuurfunctie worden over het algemeen uitgegeven voor de jacht en indien het waterschap zelf het gebruik van de grond heeft worden deze ook uitgegeven voor beheer en schadebestrijding. Het waterschap verhuurt de jacht na afloop van lopende contracten aan de wildbeheereenheid (WBE) en sluit geen overeenkomst met individuele jagers.

Conclusie: De individuele zienswijze leidt tot aanpassing van het plan. Het meetnet zoals beschreven in het monitoringsplan wordt uitgebreid, zodat de grondwaterstanden bij de percelen van reclamanten meegenomen worden bij de monitoring.